

Quick scan verordening, nadere regels en beleidsregels Jeugdhulp

Gemeente Barendrecht en gemeente
Albrandswaard

Adviseur

Datum: 11 september 2025

J

J

Inhoud

1.	Inleiding	2
2.	Algemeen	2
3.	Verordening	3
4.	Nadere regels.....	9
5.	Beleidsregels	9
6.	Conclusie	10

1. Inleiding

In opdracht van de gemeente Barendrecht en Albrandswaard heeft NCOD een quickscan uitgevoerd voor de herziening van de verordening, nadere regels en beleidsregels voor de jeugdhulp. In deze rapportage zijn de uitkomsten van de quickscan te lezen. Voor het uitvoeren van de quickscan is gebruik gemaakt van de huidige verordening, nadere regels en beleidsregels Jeugdhulp van beide gemeenten.

De huidige verordening en de daaruit voortvloeiende nadere regels en beleidsregels zijn naast recente jurisprudentie en actuele ontwikkelingen gelegd, waarbij ook gekeken wordt naar de voorbeelden uit de modelverordening van de VNG.

Op basis van de quickscan wordt duidelijk welke onderdelen aangepast of aangevuld kunnen of moeten worden om tot een herziening van de verordening jeugdhulp en nadere regels te komen in lijn met de gemeentelijke visie en passend bij recente jurisprudentie.

De uitkomsten van de quickscan zijn voor beide gemeenten gelijk gezien de grote overeenkomsten tussen de beide verordeningen, nadere regels en beleidsregels. Alle adviezen uit de quickscan zijn zodoende voor beide gemeenten van toepassing.

2. Algemeen

Het doel van de verordening is het aan de burger helderheid geven wat er wel en niet kan worden verwacht op het gebied van jeugdhulp en helderheid over de rechten en plichten van de burger.

In de wet zijn een aantal eisen opgenomen ten aanzien van de verordening:

Artikel 2.9 Jw:

De gemeenteraad stelt bij verordening en met inachtneming van het bepaalde bij of krachtens deze wet in ieder geval regels:

- a. over de door het college te verlenen individuele voorzieningen en overige voorzieningen, met betrekking tot de voorwaarden voor toekenning en de wijze van beoordeling van, en de afwegingsfactoren bij een individuele voorziening;*

- b. over de wijze waarop de toegang tot en de toekenning van een individuele voorziening wordt afgestemd met andere voorzieningen op het gebied van zorg, onderwijs, maatschappelijke ondersteuning, werk en inkomen;*
- c. de wijze waarop de hoogte van een persoonsgebonden budget als bedoeld in artikel 8.1.1 wordt vastgesteld, en*
- d. voor de bestrijding van het ten onrechte ontvangen van een individuele voorziening of een persoonsgebonden budget, alsmede van misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet.*

In deze quickscan wordt daar waar nodig artikelen voorzien van adviezen en opmerkingen, aangevuld met voorstellen voor het toevoegen van specifieke onderdelen aan de verordening, nadere regels of beleidsregels die nu niet zijn opgenomen.

3. Verordening

De verordening is artikelsgewijs doorgenomen. Hieronder wordt uiteengezet bij welke artikelen een aanpassing of een aanvulling geadviseerd wordt.

Artikel 1.1 Definities

In de definities ontbreken enkele begrippen. Het advies is deze begrippen toe te voegen, omdat een aantal begrippen dat in de verordening wordt gebruikt niet wordt toegelicht of omdat de begrippen wel in de wet worden toegelicht, maar dermate belangrijk of onbekend zijn dat een toelichting in de verordening is aan te bevelen.

Verder staan er een aantal begrippen die al worden toegelicht in de Jeugdwet en voldoende bekend zijn om geen extra toelichting nodig te hebben in de verordening.

Weg te laten begrippen

Jeugdige en/of ouders; de definitie van jeugdige spreekt voldoende voor zich. Het begrip ouder staat ook apart opgenomen in de definities van de verordening en is wel relevant om te laten staan, vanwege het feit dat het begrip in de Jeugdwet anders wordt uitgelegd dan in het Burgerlijk Wetboek.

Gebruikelijke hulp; advies is om niet langer te spreken over gebruikelijke hulp, maar over draagkracht en draaglast van ouders in relatie tot de eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen. Zie ook advies bij artikel 6.3 in deze quickscan.

Toe te voegen begrippen

Aanvraag: een schriftelijk verzoek van een belanghebbende om jeugdhulp;

Draagkracht: de normale, dagelijkse hulp die ouder(s) en/of andere huisgenoten vanuit eigen kracht elkaar onderling kunnen bieden. Ouder(s)/verzorger(s) moeten de tot hun gezin behorende minderjarige kinderen verzorgen, opvoeden en toezicht op hen houden. Ook al is er sprake van een jeugdige met een ziekte, aandoening of beperking. Het betreft hulp op het gebied van persoonlijke verzorging, begeleiding en verblijf;

Draaglast: de belasting die het gezin ervaart, veroorzaakt door de dagelijkse verzorging, opvoeding en toezicht van de tot het gezin behorende minderjarige kinderen, overige problematiek binnen het gezin, en omstandigheden en eisen uit de omgeving die spanningen kunnen veroorzaken;

Vertrouwenspersoon: een onafhankelijke persoon die ouders en jeugdigen kan ondersteunen bij vragen, klachten over en/of problemen met hun rechtspositie en over de (toeleiding naar) jeugdhulp.

Artikel 1.2 Reikwijdte verordening

Advies is dit artikel weg te laten. Dit punt leidt al automatisch af uit de Jeugdwet en wordt binnen deze verordening niet anders toegepast.

Artikel 2.1 Algemene voorzieningen

In dit artikel worden de algemene voorzieningen onderverdeeld in twee categorieën; 'basishulp' en 'overige algemene voorzieningen, niet zijnde basishulp'. Wat maakt dat dit onderscheid wordt gemaakt en is het dan aan te raden het begrip 'basishulp' toe te lichten bij definities.

Artikel 2.2 Individuele voorzieningen

Aangeraden wordt om de voorziening 'crisis' en de route hiernaartoe separaat op te nemen in een artikel omdat dit een afwijkend proces kent t.o.v. de reguliere individuele voorzieningen.

Advies is verder om het product onder lid m 'Zorgverlening aan jeugdigen binnen het sociaal netwerk' te verduidelijken of meer algemeen te beschrijven. Het is nu niet duidelijk welke vorm van jeugdhulp wordt bedoeld. In de verordening volstaat een eventuele algemene benaming van vormen van jeugdhulp en hoeven niet alle diverse producten bij specifieke naam genoemd te worden, zoals deze in het productenboek zijn opgenomen.

Artikel 2.3 Wijkteams

Advies is om artikel 2.2 en 2.3 om te draaien, waardoor de verschillende voorzieningen in hiërarchie genoemd worden en het ook in volgorde duidelijk wordt dat de inzet van het wijkteam voorliggend is op de individuele voorzieningen.

Artikel 7 uit de nadere regels heeft het over intensieve vrijwillige hulp van het wijkteam, maar deze vorm van hulp staat niet genoemd in artikel 2.3. Het is aan te raden om de hulp van het wijkteam hier volledig te benoemen.

Artikel 3.2 Toegang jeugdhulp via gecertificeerde instelling, de kinderrechter, het openbaar ministerie en de directeur of de selectiefunctionaris van de justitiële jeugdinrichting

Een beschikking vanuit het college is niet van toepassing bij inzet jeugdhulp via een jeugdbepaling. Deze heeft geen juridische waarde. Lid 2 kan zodoende worden weggelaten.

Artikel 4.2 Ondersteuningsplan

Aangezien er in hoofdstuk 4 onderscheidt wordt gemaakt tussen het doen van een melding en dat van een aanvraag (waar een risico op zit, omdat de wet die ruimte niet laat voor het onderscheidt), zou ik de inzet van het wijkteam geen jeugdhulp noemen, maar aansluiten bij de term die gebruikt wordt in artikel 2.3 van de huidige verordening; ondersteuning en hulp.

Artikel 4.4 Onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en voorkeuren

Geadviseerd wordt om dit artikel te herzien. Hiervoor adviseren wij aan te sluiten bij de stappen van de CRvB, zodat dit in lijn is met de huidige jurisprudentie. Dit zorgt voor duidelijkheid richting de ouders, de jeugdigen en de verwijzende professionals over hun rechten en plichten.

Deze stappen (samengevat) komen neer op:

- Inventariseer de vraag;
- Breng de onderliggende problematiek minutieus en onderbouwd in kaart;
- Stel de aard en de omvang van de noodzakelijke hulp vast;
- Onderzoek de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen;
- Stel vast welke voorziening passend is.

Artikel 5 uit de nadere regels kan verplaatst worden naar dit artikel ter aanvulling, zodat de verordening de duidelijkheid (en volledigheid) geeft over de wijze waarop het onderzoek plaatsvindt.

Artikel 4.5 Onderzoeksrapport

Het is aan te raden de regels uit artikel 6 van de nadere regels te verplaatsen naar dit artikel ter volledigheid.

Artikel 6.1 Verlenen individuele voorziening

In dit artikel wordt via lid 5 verwezen naar de nadere regels voor verdere uitwerking. Dit is niet uitgewerkt in de nadere regels. Onder welke voorwaarden de voorziening wordt afgegeven, wordt in het onderzoeksrapport en beschikking opgenomen. Zodoende lijkt er geen meerwaarde om dit alsnog uit te werken in een artikel in de nadere regels en kan lid 5 bij dit artikel in de verordening vervallen.

Verder is het advies een nieuw lid toe te voegen over het toekennen van de goedkoopst adequate, bewezen effectieve voorziening en de doeltreffendheid van de voorziening. Dit geeft ruimte te sturen op het inzetten van wat de professional passend vindt in tegenstelling tot wat mogelijk gevraagd wordt. Door het toevoegen van deze regel kan ook gestuurd worden op het inzetten van hulp op ouders in plaats van hulp aan het kind, wanneer ouderproblematiek de oorzaak is van de hulpvraag.

Artikel 6.3 Gebruikelijke hulp

Het advies luidt om gebruikelijke hulp te schrappen en deze te vervangen door een nieuw artikel over de 'eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen'. In de verordening en nadere regels wordt nu gebruik gemaakt van het begrip gebruikelijke hulp.

Wij adviseren gebruik te maken van het begrip ouderlijke verantwoordelijkheid (eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen). Hiermee voorkom je een arbitraire discussie over welke hulp wel en niet gebruikelijk is. Aansluiting vinden bij de draagkracht en draaglast van ouders sluit meer aan bij de uitgangspunten van de Jeugdwet, omdat ouders op grond van het Burgerlijk Wetboek de verantwoordelijkheid hebben zorg te dragen voor hun kinderen. Alleen als de belastbaarheid van ouders het niet toelaat kan er (tijdelijk) een voorziening vanuit de Jeugdwet getroffen worden. Het accent verschuift daarmee ook van de hulpvraag van de jeugdige naar de mogelijkheden van ouders.

Artikel 6.x Vaktherapie

Het advies is om in hoofdstuk 6 een artikel toe te voegen over hoe er omgegaan wordt met een aanvraag voor vaktherapie, zie ook de modelverordening van de VNG. Door het opnemen van een artikel over vaktherapie ontstaat ruimte om deze vorm van behandeling meer in te kaderen en alleen toe te staan wanneer deze onderdeel is van een bredere behandeling en onder verantwoordelijkheid van een hoofdbehandelaar plaatsvindt. Veel vormen van vaktherapie zijn (nog) geen bewezen effectieve interventie.

Hoofdstuk 7 Pgb

In de nadere regels staan meer artikelen opgenomen die qua inhoud beter passend zijn bij de verordening gezien het bindende karakter. Door zowel de criteria, kwaliteitseisen en hoogte van het budget bij elkaar op te nemen in de verordening ontstaat een compleet beeld voor zowel de aanvrager als de jeugdprofessional over de wijze waarop een inwoner aanspraak kan maken op een pgb en hoe deze wordt getoetst. Dit is ook in lijn met jurisprudentie vanuit de CRvB die steeds meer eist dat specifieke regels in verordeningen worden vastgelegd in plaats van dit over te laten aan het college. Bovendien zit er al veel overlap tussen de artikelen in de verordening en nadere regels.

Het advies is daarnaast om naar de producten te kijken die tot het pgb behoren. Crisis is bijvoorbeeld als product al wel uitgesloten van een pgb, maar er is een mogelijkheid om meerdere producten uit te sluiten van pgb, zoals; Pleegzorg, Gezinshuis en gesloten jeugdhulp. Dit zijn immers het soort voorzieningen waarbij aangenomen mag worden dat regie op de hulp niet (meer) gevoerd kan worden door ouders en jeugdige zelf.

Artikel 7.2 Onderscheid formele en informele hulp

Het advies is om aan dit artikel de 'norm verantwoorde werktoedeling' toe te voegen als richtlijn om te bepalen of informele hulp passend is. Hiermee wordt de beoordeling van een jeugdprofessional bij de afwijzing van informele hulp krachtiger, omdat deze richtlijn uit het eigen kwaliteitsregister komt en voorschrijft wanneer er professionele hulp noodzakelijk is. Daarbij is het ook mogelijk om specifieke voorzieningen bij voorbaat al uit te sluiten voor een informeel pgb, zoals; behandeling, dagbehandeling, dagactiviteiten, en andere vormen waar een professional noodzakelijk is.

Artikel 8.3 Voorkoming en bestrijding ten onrechte ontvangen individuele voorzieningen en pgb's en misbruik of oneigenlijk gebruik van de wet

In lid 4 van dit artikel wordt gesproken over het uitwerken van taken en bevoegdheden van de toezichthouder in de nadere regels. Dat is op dit moment nog niet gebeurd, of in ieder geval niet opgenomen in de nadere regels.

Advies is dit wel uit te werken. Hierin kunnen de bevoegdheden van de toezichthouder opgenomen worden en uitgebreid, zoals inzage in documenten en het vorderen van administratie van de pgb-beheerder. Dit handhavingskader kan eventueel als bijlage bij de verordening worden gevoegd, zodat dit niet verder uitgewerkt hoeft te worden in nadere regels.

Artikel 9.1 Overgang naar volwassenheid

Dit artikel kan worden uitgebreid en aangescherpt, waardoor er een duidelijk kader wordt gegeven wanneer er geen aanspraak meer is op jeugdhulp bij 18 jaar. Het advies is om dit artikel ook verder uit te werken in beleidsregels voor heldere handvatten voor de uitvoering.

Artikel 9.4 Afstemming voorschoolse voorziening en onderwijs

De Jeugdwet stelt in artikel 2.7 van de wet dat er bij het inzetten van een individuele voorziening indien nodig overleg wordt gevoerd met school. Het is goed dit artikel zodoende aan te vullen met deze verplichting en wellicht over de wijze waarop dit al georganiseerd wordt. Is er bijvoorbeeld iemand van het wijkteam al verbonden aan het onderwijs?

Door dit artikel aan te vullen en aan te scherpen wordt duidelijkheid gegeven aan ouders, jeugdigen en professionals in het onderwijs en jeugdhulp. Het advies is duidelijke kaders en voorwaarden te stellen binnen dit artikel ten aanzien van de inzet van jeugdhulp tijdens onderwijs. Dit kan verder uitgewerkt worden in beleidsregels om zo handvatten te geven aan de uitvoering.

Artikel 10.2 Verhouding prijs en kwaliteit jeugdhulpaanbieders en uitvoerders kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering

Geadviseerd wordt dit artikel naar de nieuwe wetgeving aan te passen, door onder andere de indexering op te nemen in het artikel. Artikel 12.1 uit de verordening komt daarmee te vervallen.

Advies volgorde van verordening

Het advies is om de volgorde van de verordening iets te wijzigen, zodat deze meer overeenkomt met het proces in de praktijk.

Hoofdstuk 9 gaat over de afstemming met andere voorzieningen. Het is logischer deze voor het hoofdstuk over pgb te plaatsen, daar de afstemming met andere voorzieningen eerder in het proces dient plaats te vinden dan dat er gesproken wordt over een voorziening in natura of pgb.

4. Nadere regels

Gezien de genoemde adviezen op wijziging en aanvulling van de verordening is het advies om de nadere regels grotendeels te schrappen. Veel dient volgens de CRvB in de verordening opgenomen te worden. Het aantal nadere regels dat nog gesteld kan worden is daardoor minimaal. De uitwerking van de individuele voorzieningen (artikel 9, 10 en 11) zou dan als enige overblijven voor de nadere regels.

5. Beleidsregels

Advies is om artikelen 4, 5, 6, 8, 9 en 11 van de huidige beleidsregels te schrappen en te zorgen voor aanscherping op de specifieke artikelen in de verordening die aan deze artikelen ten grondslag liggen. Er zit nu veel dubbeling tussen verordening, nadere regels en beleidsregels.

In artikel 10 van de beleidsregels wordt gesproken over een uitloopregeling bij pgb. In hoeverre is de wens deze te behouden? Deze mogelijkheid is er in principe altijd op basis van inschatting bij een langlopende casus en het toepassen van de hardheidsclausule. Het opnemen (en publiceren) van deze regeling kan ook verwachting scheppen bij de aanvrager en mogelijk discussie geven bij het niet inzetten van de regeling. Juridisch gezien is deze regel ook geen vereiste.

Verder is het advies om artikel 12 van de beleidsregels in de verordening te verwerken gezien het bindende voorschrift dat dit artikel beschrijft.

Sommige artikelen, zoals artikel 13, vloeien al voort uit de Awb en is niet noodzakelijk om nog vast te leggen in beleidsregels.

Advies is om in de beleidsregels in ieder geval de volgende thema's uit te werken, daar deze vaak voor de uitvoering vragen om duidelijke handvatten en afwegingskaders;

- Afwegingskader Jeugdhulp, waaronder:
 - Eigen mogelijkheden en probleemoplossend vermogen
 - Normaliseren
 - Stappen CRvB
- Overgang 18-/18+
- Afstemming met andere wetten, waarbij vooral aandacht voor onderwijs

Pgb en toetsing vaardigheid budgethouder en kwaliteit aanbieder

6. Conclusie

Wij adviseren u de verordening, nadere regels en beleidsregels op genoemde punten te herzien, aan te vullen en/of aan te passen. Dit zorgt ervoor dat deze verordening aansluit bij de geldende wetgeving en dat deze verordening, en de daaruit voortvloeiende nadere regels en beleidsregels, duidelijkheid verschaft voor zowel de burger als voor de uitvoering zodat zij hierop kunnen terugvallen binnen hun besluitvorming.

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

J Art. 5.1 lid 2 sub e

Het belang van de openbaarmaking van deze informatie weegt niet op tegen het belang van de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer van betrokkenen